

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. M. Usačevovej, v právnej veci navrhovateľky **M. Ž.** bytom A. proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o neprávom vyplatenú sumu na starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2012, č. k. 25Sd/227/2011-36, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2012, č. k. 25Sd/227/2011-36, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne zo 4. augusta 2011, číslo X., **z r u š u j e** a vec **vracia** odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 22. marca 2012, č. k. 25Sd/227/2011-36, potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 4. augusta 2011, číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť neprávom vyplatený starobný dôchodok v celkovej sume 2 782,17 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľke bol rozhodnutím odporkyne z 19. marca 1999 podľa § 54 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zvýšený od 1. októbra 1998 starobný dôchodok z dôvodu, že nedosahoval sumu jediného zdroja príjmu. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka mala v období od 1. decembra 2003 do 31. januára 2004 a od 2. mája 2005 do 30. júna 2005 príjem zo závislej činnosti, starobný dôchodok spolu s týmto príjmom presiahol sumu dôchodku zvýšeného z dôvodu jediného zdroja príjmu, preto jej zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu nepatrí. Taktiež mal za preukázané, že navrhovateľka si nespĺnila ohlasovaciu povinnosť, že má príjem zo závislej činnosti a prijímaním starobného dôchodku upraveného z titulu jediného zdroja príjmu spôsobila, že sa starobný dôchodok poskytol neprávom vo vyššej sume ako patril. Z toho dôvodu rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Navrhovateľka v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietala, že zdravotne postihnutí môžu pracovať, čo sa vzťahuje aj na jej osobu, lebo je držiteľkou preukazu ZŤP. Poukazovala na skutočnosť, že pracovala niekedy týždeň a niekedy dva mesiace z dôvodu, že jej starobný dôchodok sa od roku 2003 zo sumy 153 € vôbec nezvyšoval a jeho suma jej nepostačovala na krytie výdavkov na živobytie a na lieky.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľky nepovažovala za opodstatnené a navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o uložení povinnosti navrhovateľke vrátiť neprávom vyplatený starobný dôchodok (zvýšený z dôvodu jediného zdroja príjmu) v celkovej sume 2 782,17 €.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka je od 1. októbra 1998 poberateľkou mimoriadneho starobného dôchodku upraveného podľa § 54 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.

Nárok na zvýšenie dôchodkových dávok z dôvodu jediného zdroja príjmu bol do 31. decembra 2003 upravené v § 54 zák.č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“).

Podľa § 269 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., ak bol starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok obojstranne osirelého dieťaťa upravený do 31. decembra 2003 z dôvodu jediného zdroja príjmu poberateľa dôchodku, tento dôchodok sa vypláca po 31. decembri 2003 za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, a to v sume, v akej patril k 31. decembru 2003. Zvýšenie dôchodku podľa § 82 patrí k sume dôchodku pred jeho úpravou z dôvodu jediného zdroja príjmu.

V ustanovení § 269 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zákonodarca upravuje podmienky nároku na výplatu dôchodku, zvýšeného z dôvodu jediného zdroja príjmu dôchodcu a jeho sumu na obdobie po 31. decembri 2003.

Nárok na výplatu dôchodku, v sume upravenej (zvýšenej) z dôvodu jediného zdroja príjmu bol teda aj po 31.decembri 2003 podmienený splnením podmienok, uvedených v § 54 zákona č. 100/1988 Zb.

Odporkyňa v preskúvanom rozhodnutí dôvodila tým, že zvýšenie dôchodku podľa § 54 zákona č.100/1988 Zb. navrhovateľke nepatrilo od 6. decembra 2003, lebo od 1. decembra 2003 do 31. januára 2004 a od 2. mája 2005 do 30. júna 2005 mala príjem zo závislej činnosti a tento príjem spolu so starobným dôchodkom presiahol sumu dôchodku zvýšeného z dôvodu jediného zdroja príjmu. Ďalej uviedla, že navrhovateľka prijímaním starobného dôchodku vo vyššej sume ako patril spôsobila vznik preplatku za obdobie od 6. decembra 2003 do 5. októbra 2011.

Podľa § 54 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. pri zvýšení dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu sa neprihliada na príjem zo zárobkovej činnosti dôchodcu staršieho ako 70 rokov a jeho rodinného príslušníka staršieho ako 70 rokov alebo z pracovnej činnosti nepresahujúcej 60 pracovných dní v kalendárnom roku.

Ani odporkyňa ani krajský súd sa nezaoberali pracovnou činnosťou navrhovateľky vo vzťahu k uvedenému zákonnému ustanoveniu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporkyne nevyplýva, a ani z obsahu administratívneho spisu nie je možné zistiť, či pracovná činnosť navrhovateľky v jednotlivých kalendárnych rokoch presahovala 60 pracovných dní.

Odporkyňa preskúmanom rozhodnutí ničím neodôvodnila záver, že navrhovateľka nespĺňa podmienky ustanovené predpismi účinnými do 31. decembra 2003. Pokiaľ vznik preplatku odôvodnila len tým, že navrhovateľka mala príjem zo závislej činnosti od 1. decembra 2003 do 31. januára 2004 a od 2. mája 2005 do 30. júna 2005, taký záver nekorešponduje s ustanovením § 54 ods. 4 zákona č.100/1988 Zb.

Je zrejmé, že podľa dokladov v dávkovom spise pracovná činnosť navrhovateľky ani v jednom z kalendárnych rokov 2003, 2004 a 2005 nepresiahla 60 pracovných dní. V zmysle § 269 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. v spojení s § 54 ods.4 zákona č.100/1988 Zb. preto napriek uvedenej pracovnej činnosti navrhovateľka naďalej spĺňala podmienky na výplatu starobného dôchodku v sume, upravenej z titulu jediného zdroja príjmu.

Rozhodnutie o preplatku odporkyňa riadne neodôvodnila ani z hľadiska ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. Neuviedla, z čoho vyvodila, že navrhovateľka vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej starobný dôchodok vyplatil vo vyššej sume, ako jej patril. Z dávkového spisu odporkyne pritom vyplýva, že rozhodnutím zo 14. februára 2006 odporkyňa prepočítala starobný dôchodok navrhovateľky práve za obdobie dôchodkového poistenia od 1. januára 2004 do 31. januára 2004 a od 2. mája 2005 do 30. júna 2005, pričom ponechala navrhovateľke výplatu starobného dôchodku zvýšeného z dôvodu jediného zdroja príjmu, keďže ani po prepočítaní nebola zákonná výška jej starobného dôchodku vyššia.

Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd rozhodnutie odporkyne za nezákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 246c ods.1, § 221 ods. 2 a § 250j ods.2 písm. a), b) c) a d) O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne znovu posúdiť, či vôbec a odkedy na starobnom dôchodku navrhovateľky vznikol preplatok. Prípadné nové rozhodnutie riadne odôvodní, a to aj z hľadiska ustanovenia § 236 ods.1 písm. b) zákona č.461/2003 Z.z.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľka žiadne trovy neuplatnila a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 26. júna 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
M. Kráľová